

MİLLÎ HAKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 5200

Tarih : 29.04.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"28 Nisan Gününün İş Cinayetlerinde Yaşamını Yitirenler İçin Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi" gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

Sezai Temelli

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

/

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 30-4-2024	Esas No: 2/2131

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
3 0 Nisan 2024
Numara:

T B M M
GENEL EVRAK
3 0 Nisan 2024
No: 1417220

GENEL GEREKÇE

İş cinayetleri, Türkiye’de ve dünyanın birçok yerinde, güvencesizlik üzerine kurulu çalışma modelleri ve sermaye rejiminin aşırı kâr hırsı sonucu ortaya çıkan bir sorundur. Her gün farklı iş kollarında çalışan işçiler, bu koşulların etkisiyle hayatlarını kaybetmektedirler. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda gerekli önlemlerin alınmaması, işyerlerinde yetersiz denetimlerin yapılması ve işverenlerin cezai sorumluluklarından kaçmaları, işçi cinayetlerinin artmasına neden olmaktadır. Bu durum Türkiye’de iş cinayetlerinin artmasına yol açarken, yaralanmalar, meslek hastalıkları ve maluliyetler de maalesef normalleşmiş ve neredeyse alışılmış bir hal almıştır.

İSİG Meclisi verilerine göre, 2015'te en az 1730 işçi, 2016'da en az 1970 işçi, 2017'de en az 2006 işçi, 2018'de en az 1923 işçi, 2019'da en az 1736 işçi, 2020'de en az 2427 işçi, 2021'de en az 2170 işçi, 2022'de en az 1843 işçi ve 2023'te en az 1932 işçi yaşamını yitirmiştir. İSİG Meclisi'nin son raporuna göre ise, 2024 yılının ilk üç ayında toplam 425 işçi hayatını kaybetmiştir.

Bu veriler, işçi lehine yasal düzenlemelerin yetersiz olduğunu, alınan önlemlerin etkisiz kaldığını ve güvencesiz çalışma koşullarının düzeltilmediğini göstermektedir. Rant ve kar hırsının insan hayatının önüne geçtiği bir dönemde, ülkeyi yönetenlerin "kalkınma, büyüme, Türkiye yüzyılı" gibi söylemlerde bulunması ironiktir. İşçilerin canı, sağlığı, emeği ve hakları göz ardı edilerek büyüyen bir ekonomi anlayışı, Türkiye'yi Avrupa'da en yüksek işçi cinayetlerinin yaşandığı ülke konumuna getirmiştir.

2014 yılında Soma'da 301 maden işçisinin yaşamını yitirdiği katliamın ardından, ne yazık ki o günden bugüne çok az değişiklik olmuştur. Maden işçileri hala ölmeye devam etmektedir. Son olarak, 13 Şubat'ta İliç maden faciasında 9 işçi toprağın altında kalarak hayatını kaybetmiş ve bu işçilerden sadece 2'sinin cenazesi bulunabilmiştir.

Mevsimlik tarım işçileri için durum çok daha vahimdir. Bu alanda çalışan emekçiler için hala işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında yeterli yasal düzenleme bulunmamaktadır. Birçoğu seyahatler sırasında hayatını kaybederken, çalışma koşulları son derece güvencesiz ve sağlıksızdır. Ayrıca, kayıt dışı ve ucuz iş gücü olarak çalıştırılan göçmen ve sığınmacıların yaşadığı mağduriyetler de dikkate alınmamaktadır.

Türkiye’de çok küçük yaşta çocuklar maalesef çalışmak zorunda bırakılmakta işleştirilmektedir. TÜİK'in 2022 yılına ilişkin açıkladığı verilere göre, 15-17 yaş grubundaki

çocukların işgücüne katılma oranı %18,7 iken 2021'de %16,4'tü. Her yıl ortalama 60-70 çocuk çalışırken hayatını kaybetmektedir. Bu işçi cinayetlerine karşı, işçi sağlığı ve güvenliği konusunda acil tedbirlerin alınması zorunludur.

Bu nedenle, 28 Nisan gününün iş cinayetlerinde yaşamını yitirenler için anma ve yas günü ilan edilerek, bu hayati meseleye dair toplumsal farkındalık oluşturulması gerekmektedir. "Emek ve Dayanışma Günü" olarak kutlanan 1 Mayıs'a doğru ilerlerken, iş cinayetlerinde yaşamını yitiren binlerce işçiyi hatırlamak ve anmak önemlidir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 2001 yılında 28 Nisan'ı "Dünya Çalışma ve Güvenliği ve Sağlığı Günü" olarak ilan etmiş; 30'dan fazla ülkede 28 Nisan'ın "İş Cinayetlerinde Hayatını Kaybedenleri Anma ve Yas Günü" olarak kabul edilmiştir. Bu özel günde, sağlık ve güvenlik konularının önemini hatırlatmak, işçi ölümlerine dikkat çekmek ve farkındalık yaratmak amacıyla Türkiye'de de **"28 Nisan Günü'nün İş Cinayetlerinde Yaşamını Yitirenleri Anma ve Yas Günü"** olarak ilan edilmesini öneriyoruz.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-) İş cinayetleri ülkenin en can alıcı sorunlarının başında gelmekteyse de bu cinayetleri durdurma noktasında bir gelişme kaydedilmemiştir. Bu kanun teklifi ile iş cinayetlerinin görünür kılınması, hayata etkileri ve çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi sağlanmak istenmektedir. Alınmayan tedbirlerin ve uygulanmayan yaptırımların neden olduğu iş cinayetlerinin anılması ve mağdurların taleplerinin dinlenmesi amacı ile iş bu kanun teklifi düzenlenmiştir.

MADDE 2-) Yürürlük maddesidir.

MADDE 3-) Yürütme maddesidir.

28 NİSAN GÜNÜNÜN İŞ CİNAYETLERİNDE YAŞAMINI YİTİRENLERİ ANMA VE YAS GÜNÜ

İLAN EDİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 28 Nisan gününün iş cinayetlerinde yaşamını yitirenleri Anma ve Yas Günü ilan edilmesi kabul edilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.